

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

ІННОВАТИКА У ВИХОВАННІ

Збірник наукових праць

**Випуск 7
Том 1**

Засновано у 2015 році

Рівне – 2018

УДК 37 : 005.591.6

I - 66

ББК 74.200

Інноватика у вихованні : зб. наук. пр. Вип. 7. Том 1 / упоряд. О. Б. Петренко; ред. кол. : О. Б. Петренко, Т. С. Ціпан, Н. М. Гринькова та ін. – Рівне : РДГУ, 2018. – 317 с.

До збірника увійшли наукові праці, здійснені у галузі теорії і методики виховання. Статті спрямовані на багатоаспектне висвітлення основних напрямів, сучасних підходів до змісту, форм і технологій виховного процесу, починаючи від дошкілля і завершуючи вищою школою.

Редакційна колегія:

Головний редактор: **Петренко Оксана Борисівна**, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету;

Заступник головного редактора: **Ціпан Тетяна Степанівна**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету;

Відповідальний секретар: **Гринькова Надія Михайлівна**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету.

Члени редакційної ради:

Сухомлинська О. В., доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України, головний науковий співробітник відділу історії освіти Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського;

Бех І. Д., доктор психологічних наук, професор, дійсний член НАПН України, директор Інституту проблем виховання НАПН України;

Пустовіт Г. П., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри природничо-математичних дисциплін Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти;

Павелків Р. В., доктор психологічних наук, професор, перший проректор, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету;

Коберник О. М., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Лобода С. М., доктор педагогічних наук, професор, доктор габілітований, професор звичайний Вищої школи інформатики і прикладних наук (м. Лодзь, Республіка Польща).

Члени редколегії:

Безкоровайна О. В., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри методики викладання іноземних мов Рівненського державного гуманітарного університету;

Карпенчук С. Г., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету;

Ламанаускас В., доктор соціологічних наук, професор, директор науково-методичного Центру «Scientia Educologica», професор Шяуляйського університету (м. Шяуляй, Литовська Республіка);

Литвиненко С. А., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри практичної психології та психотерапії Рівненського державного гуманітарного університету;

Малолєпши Елігіуш, др. хаб., професор, декан педагогічного факультету Академії імені Яна Длугоша в Ченстохові;

Пелєх Л. Р., доктор педагогічних наук, професор, зав кафедри міжкультурної комунікації та історії світової літератури Рівненського державного гуманітарного університету;

Пелєх Ю. В., доктор педагогічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної та навчально-методичної роботи Рівненського державного гуманітарного університету;

Потапчук Т. В., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;

Сойчук Р. Л., доктор педагогічних наук, професор, доцент кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету;

Стоклоса К., доктор наук, професор, Інститут Зигмунд-Неуман (Дрезден, ФРН);

Федяєва В. Л., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки, психології й освітнього менеджменту Херсонського державного університету;

Шмид К., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри історії і теорії виховання Жешувського університету (м. Жешув, Республіка Польща);

Шугасва Л. М., доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії Рівненського державного гуманітарного університету;

Ящук І. П., доктор педагогічних наук, професор, декан факультету початкової освіти та філології Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії;

Бісовецька Л. А. кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та методик початкового навчання Рівненського державного гуманітарного університету;

Баліка Л. М. кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації КВ № 21161-10961Р.

Наказом МОН України № 515 від 16.05.2016 р.

Збірник наукових праць Рівненського державного гуманітарного університету «Інноватика у вихованні» включений до Переліку наукових фахових видань України (галузі науки – педагогічні).

Упорядники: **проф. Петренко О.Б., доц. Ціпан Т.С.**

Науково-бібліографічне редагування: **наукова бібліотека РДГУ.**

Рецензенти: **Сейко Н. А.** – доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової і міжнародної роботи Житомирського державного університету імені Івана Франка;

Кравченко О. О. – доктор педагогічних наук, професор, декан факультету соціальної та психологічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Друкується за рішенням Вченої ради РДГУ (протокол №3 від 29 березня 2018 р.)

Редакційна колегія не завжди поділяє точку зору авторів.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2018

ЗМІСТ

Павелків Р. В. Психологічні особливості та детермінанти морального розвитку особистості у дитячому віці.....	6
Беленька Г. В. Інтегровані курси в освітньому процесі вищої школи: переваги і ризики.....	17
Мельник Н. І. Європейські тенденції в модернізації професійної підготовки педагогів дошкільної освіти в Україні.	27
Крутий К. Л., Зданевич Л. В. Механізм практичної реалізації створення полікультурного мовленнєвого середовища в закладі дошкільної освіти.....	41
Семенов О. С., Семенова Н. І. Теоретичні та практичні засади застосування педагогічної технології в закладі дошкільної освіти.....	52
Дичківська І. М. Науково-методична система підготовки майбутніх вихователів до інноваційної педагогічної діяльності...	62
Врочинська Л. І. Технологія спільного педагогічного впливу вихователів і батьків на виховання гуманної поведінки старших дошкільників.....	74
Горопах Н. М. Підготовка майбутніх вихователів до формування у дошкільників ціннісного ставлення до праці.....	84
Джеджера К. В. Навчальний курс «Вступ до спеціальності» як засіб дидактичної адаптації майбутніх вихователів у закладі вищої освіти.....	94
Довбня С. О. Програмово-методичне забезпечення правового виховання дітей дошкільного віку: контент-аналіз.....	107
Єськова Т. Л. Підготовка майбутніх педагогів до керівництва художньою працею в закладах дошкільної освіти.....	117
Загородня Л. П. Викладання методики забезпечення якості освітнього процесу в закладі дошкільної освіти магістрам спеціальності «Дошкільна освіта».....	125
Козлюк О. А. Світ дитинства в науково-педагогічній спадщині Т. Поніманської	134
Косарева Г. М. Проблема виховання толерантності у майбутніх логопедів.....	140
Кравець Л. М. Компетентнісний підхід до підготовки фахівців дошкільної освіти.....	148
Куземко Л. В., Литвиненко С. В. Сучасні аспекти професійної підготовки вихователів до виховання гуманістично спрямованої особистості в дошкільному віці.....	157
Малиновська Н. В. Формування поетично-емоційної компетенції у художньо-мовленнєвій діяльності дітей.....	165
Мога М. Д. Спастика м'язів та її вплив на загальний психофізичний розвиток дітей.....	171

Павлюк Т. О. Застосування елементів народної математики в сучасних закладах дошкільної освіти.....	181
Падалка О. І. Ідеї Тамари Поніманської у підготовці майбутнього вихователя до гуманістичного виховання дітей дошкільного віку.....	189
Петрук Л. П. Дитячий фольклор як засіб морально-естетичного виховання дошкільників.....	195
Половіна О. А., Ліпчевська І. Наступність дошкільної освіти та нової української школи: реалії та перспективи.....	203
Степанова О. І. Модифікація педагогічної термінології як віддзеркалення процесу гуманізації виховання у творчій спадщині Тамари Поніманської.....	214
Улюкаєва І. Г. Світовий процес розвитку дошкільної освіти та його вплив на становлення вітчизняної теорії і практики (XIX – початок XX ст.).....	222
Фасолько Т. С. Гуманістична парадигма як основа виховання ціннісно орієнтованої особистості дитини передшкільного віку.....	233
Федоришин О. П. Fostering social skills via group work in higher education	243
Циплюк А. М. Підготовка майбутніх вихователів до створення здоров'язбережувального середовища в закладі дошкільної освіти: теоретико-методичні аспекти.....	251
Щербакова К. Й. Підготовка майбутнього викладача методик дошкільної освіти.....	260
Янцур Л. А. Реалізація принципу гуманізації в навчанні дошкільників образотворчій діяльності.....	267
Доробки молодих науковців	
Марчук Г. В. Проблема формування соціального досвіду дошкільників в світлі поглядів Т.І. Поніманської.....	276
Федорова Н. В. Сутність гуманістичної педагогічної позиції майбутнього логопеда.....	285
Швець О. В. Використання поетичних творів у поєднанні з бібліотекми як засобу всебічного та гармонійного виховання дитини в закладі дошкільної освіти.....	294
Юрчук О. І. Застосування ділової гри як інноваційного методу навчання майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти.....	303

structured in accordance with the modern content of the formation of elementary mathematical representations in preschool children: the formation of ideas about the plural, the teaching of numbers, familiarity with the number and number, the study of measurement and the solving of arithmetic tasks, familiarity with the form and geometric figure.

Key words: child of preschool age, national mathematics, oral folk art, preschool educational institution, plural, number, number, measures of measure.

Стаття надійшла до редакції 06.03.2018

О. І. Падалка

ІДЕЇ ТАМАРИ ПОНІМАНСЬКОЇ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО ВИХОВАТЕЛЯ ДО ГУМАНІСТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Анотація. Стаття присвячена актуальній проблемі дошкільної освіти. У ній розглянуто проблему професійної підготовки майбутніх вихователів в умовах реформування системи дошкільної освіти, розкрито особливості гуманістичної парадигми та її значення у фаховій підготовці педагогів. Здійснено аналіз ідей та поглядів Т. Поніманської щодо професійної підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти до виховання дітей у заасадах гуманізму та обґрунтовано гуманістичну спрямованість особистості вихователя.

Ключові слова: майбутній вихователь, професійно-педагогічна підготовка; гуманістичне виховання, діти дошкільного віку.

Постановка проблеми. Нові реалії розвитку суспільства зумовлюють зміну завдань і змісту виховання, що націлені на переорієнтацію філософської, психологічної та педагогічної науки з парадигми «суспільство-індивід» на парадигму «людина-людство», в якій дитина розглядається як єдність генетичного, культурно-історичного, соціального і духовного, а щодо системи освіти – як об'єкт і суб'єкт саморозвитку. Як зазначає Т. Поніманська, на зміну соціоцентричної приходять гуманістична парадигма особистісно орієнтованого навчання та виховання, в якій знання, вміння і навички розглядаються як засоби, а не в якості мети розвитку особистості [4, с.3].

Дослідниця припускає, що з новим осмисленням відносин людини і світу пов'язаний пошук шляхів гуманізації освіти, перш за все це стосується підготовки педагога, формування його гуманістичного світогляду.

Процес професійної підготовки в педагогічному закладі вищої освіти є логічно завершеним ланцюжком взаємопов'язаних і повторюваних видів діяльності, що здійснюються з використанням ресурсів закладу

вищої освіти. Результатом цього процесу є дидактично перероблений соціокультурний досвід; особистісний досвід, надбаний студентами на основі суб'єкт-суб'єктного спілкування, який проявляється у формі переживання, творчості, саморозвитку [1, с. 62].

Змістовне наповнення сучасного розуміння професійної підготовки в педагогічному закладі вищої освіти обумовлено процесами змін, що відбуваються в системі педагогічної освіти, які, своєю чергою, є відповідями на виклики сучасного швидкоплинного суспільства [1, с. 67].

У період навчання студентів у педагогічному закладі вищої освіти формуються моральні принципи майбутнього вихователя, змінюється їхня ціннісна система, яка встановлює подальшу поведінку і спрямованість особистості.

Т. Поніманська доводить, що в освіті склалися передумови для розуміння цінності і нагальності гуманізації виховання з метою самоактуалізації і розвитку особистості дитини і, водночас, педагогічна практика не позубулася певних стереотипів авторитарної освітньої системи. Відсутність цілісної теорії гуманістичного виховання особливо позначається на системі дошкільної освіти, де є неправомірні переноси змісту і методів роботи з шкільної системи [4, с. 5].

Аналіз останніх досліджень. Удосконалення національної системи освіти в Україні передбачає новий підхід до педагогічної підготовки майбутніх вихователів ЗДО, здатних до ствердження цінностей людського життя, виховання й навчання, педагогічної діяльності в цілому. Вважаємо за доцільне підкреслити, що гуманістичні основи діяльності вихователя ЗДО розкриваються у працях Н. Бібік, В. Денисенко, С. Єрмакової, І. Казанжи, Н. Кичук, Т. Поніманської, О. Савченко, Л. Хомич та інших.

У світовій педагогічній думці виникла й утвердилася гуманістична ідея про педагога як людину, котра здатна розуміти дитину, бачити світ її очима, визнавати в ній особистість, гідну поваги, та створювати умови для її розвитку. Окреслені положення є системоутворювальними, вони дозволяють об'єднати в рамках гуманістичної парадигми різні, часто зовні не схожі теорії. Як стверджують дослідники історії педагогіки, наявність різноманітних підходів розкриває плюралістичну суть гуманістичної педагогіки, багатоманітність форм її конкретних проявів (Г. Корнетов).

Т. Поніманська розглядала професійну підготовку як педагогічний процес, спрямований на розвиток готовності студента до майбутньої професійної діяльності; готовність до професійної діяльності – як мету і результат підготовки, що дозволяє здійснювати професійну діяльність ефективно [5].

Науковці визначають педагогічний гуманізм як сучасну стратегію діяльності всіх ланок освіти, засновану на системі гуманістичних знань, поглядів, ідей, переконань та зреалізовану в процесі виховання.

Мета статті – обґрунтувати концептуальні засади системи підготовки студентів до гуманістичного виховання дітей дошкільного віку в контексті праці Т. Поніманської.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Розвиток мережі закладів дошкільної освіти у нашій країні вимагає все більшої кількості спеціалістів у галузі дошкільної освіти. Закладу дошкільної освіти потрібні кваліфіковані вихователі, люди великої душі, які люблять дітей, свою професію і пишались б нею.

Вихователь – це довірена особа суспільства, якій воно віряє найдорожче і найцінніше – дітей, свою надію, своє майбутнє. Доля дітей у руках педагога, у його золотому серці, він має бути джерелом радісного пізнавального і морального зростання своїх вихованців. Жодна інша професія не ставить таких вимог до людини. Педагог зобов'язаний бути яскравою, неповторною особистістю, носієм загальнолюдських цінностей, глибоких і різноманітних знань, високої культури [3].

На думку Т. Поніманської, важливо зрозуміти, що в центрі будь-якої педагогічної системи завжди перебуває людина – студент, який постає не тільки об'єктом цілеспрямованого педагогічного впливу, але й суб'єктом свого становлення як гармонійно розвиненої особистості. Застосування принципу гуманізації освіти змушує викладачів вищої школи розглядати педагогічну діяльність як процес цілеспрямованої активної взаємодії зі студентами, метою якого є становлення останніх як особистостей і професіоналів. Для цього освіта має прищеплювати майбутнім фахівцям гуманістичні цінності [7, с. 233].

Надзвичайно важливою властивістю особистості вихователя виступає гуманістична спрямованість на особистість іншої людини, утвердження словом і справою найвищих духовних цінностей, моральних норм поведінки й стосунків. Гуманістичну спрямованість особистості вихователя становлять ідеали, інтереси, ціннісні орієнтації. І. Зязюн запропонував такий розподіл ціннісних орієнтацій педагога: 1) на себе – самоутвердження (щоб діти бачили кваліфікованого, вимогливого, справжнього педагога); 2) на засоби педагогічного впливу (найважливіше для педагога – програма, заходи, способи їх пред'явлення); 3) на особистість дитини (адаптація особистості в колективі); 4) на мету педагогічної діяльності (на допомогу дитині в розвитку – гуманістична стратегія). Для педагога провідною є орієнтація на головну мету за гармонійної узгодженості всіх інших: гуманізації діяльності, гідного самоутвердження, доцільності засобів, урахування потреб вихованців [2, с.6].

Орієнтований на цінності гуманізму педагог може сформувати гуманістичні цінності у дітей. У гуманістично орієнтованому педагогічному процесі особистісні та професійні якості педагога взаємозумовлені (І. Бех, Є. Шиянов).

Саме тому Т. Поніманська вважає, що гуманістичне виховання

дітей вимагає актуалізації особистісної позиції педагога, адже сутність гуманізації виховання і навчання дітей дошкільного віку полягає, передусім, у розробці основ цілісного педагогічного процесу, який забезпечує: наповнення змісту виховання і навчання гуманістичними смислами; створення умов для активної творчої діяльності кожного вихованця в усьому її різноманітті з урахуванням індивідуальних особливостей, інтересів, потреб; емоційний комфорт у спілкуванні та особистісну значущість педагога для вихованців.

Виділені Т. Поніманською умови уможливають переорієнтацію вихователів закладів дошкільної освіти з навчально-дисциплінарної на особистісну модель взаємодії з дітьми. Це зумовлює необхідність ґрунтовного розроблення теоретичних засад системи підготовки педагога до виховання, заснованого на гуманістичних цінностях.

Щоб підтримати дитину, на думку дослідниці, педагог повинен відчувати у собі дитинство, розвивати здатність до розуміння дітей і всього, що з ними відбуватиметься, мудро ставитися до їхніх вчинків, вірити, що дитина помиляється, а не порушує їх навмисне, захищати її, не думати про неї погано, несправедливо, і, найголовніше, не ламати індивідуальність дитини, а виправляти і спрямовувати її розвиток, пам'ятаючи, що дитина знаходиться у стані самопізнання, самоствердження, самовиховання.

У процесі дослідження готовності студентів до гуманістичного виховання дітей дошкільного віку Т. Поніманська, з метою забезпечення суб'єктної позиції майбутніх вихователів, здійснила конструювання змісту психолого-педагогічних курсів на засадах гуманістичної парадигми в умовах аксіологізації змісту та форм організації полісуб'єктного виховного простору вищого навчального закладу. Зміст курсів педагогіки загальної, педагогіки дошкільної, історії педагогіки дослідниця інтегрувала з метою організації цілеспрямованого процесу засвоєння і перетворення знань про педагогічні традиції, історію ідей виховання і навчання дітей та сучасні тенденції педагогіки, зумовлені логікою розвитку педагогічної науки та закономірностями педагогічної практики. Поліпарадигмальна цілісність теоретико-методологічних підходів забезпечила можливість для кожного студента обирати певні методологічні концепти, які відображають його педагогічну позицію, обґрунтовувати та осмислювати її як особистісно прийнятну. Усвідомлення особистісної та професійної значущості історико-педагогічних знань сприяло формуванню мотиваційно-ціннісного та когнітивного компонентів готовності майбутніх педагогів до гуманістичного виховання дітей дошкільного віку [6, с. 51].

Як засвідчили дослідження Т. Поніманської, значна частина абітурієнтів педагогічних закладів вищої освіти не володіє стійкою системою цінностей, мотивацією до ціннісно-орієнтованої діяльності. Аналіз системи підготовки студентів до виховання дітей дошкільного віку виявив недостатній рівень уваги до діагностики і розвитку цінностей

майбутніх педагогів. Переважна увага в процесі університетської підготовки звертається на предметно-операційну підготовку [5].

Висновки і перспективи подальших розвідок. Отже, Т. Поніманська довела, що процес оновлення підготовки студентів як майбутніх вихователів репрезентується: забезпеченням цілісності системи підготовки до гуманістичного виховання дітей, яка передбачає поряд з оволодінням теоретичними положеннями включення майбутніх фахівців у соціально-педагогічну практику; оволодіння гуманістичними педагогічними цінностями та методичними вміннями гуманізувати педагогічний процес: єдністю теоретико-пізнавальної та практичної діяльності; організацією спільної діяльності викладачів і студентів на гуманістичних засадах з метою перетворення ціннісних педагогічних орієнтацій в особистісно-професійну позицію майбутніх вихователів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Дроботенко Ю. Б. Аспектный анализ понятия профессиональной подготовки в педагогическом вузе. Современные исследования социальных проблем. 2015, URL: <http://cyberleninka.ru/article/n/aspektnyy-analiz-ponyatiya-professionalnoy-podgotovki-v-pedagogicheskom-vuze>, doi: 10.12731/2218-7405-2015-12-6
2. Зязюн І. Естетична регуляція ціннісної свідомості / І. Зязюн // Вища освіта України. – №3. – 2005. – С. 5-12.
3. Концепція національного виховання : схвалена Всеукр. пед. радою працівників освіти, 30 черв. 1994 р. // Рідна школа – 1995. – № 6. – С. 18 – 25.
4. Поніманська Т. І. Гуманістичне виховання як ціннісна взаємодія вихователя і дитини / Т. І. Поніманська // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти. – № 21. – 2002. – С. 3-7.
5. Поніманська Т. І. Модель системи підготовки студентів до гуманістичного виховання дітей старшого дошкільного віку / Т. І. Поніманська // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти. – Випуск 5 (48). – 2012. – С. 38-43.
6. Поніманська Т. І. Оновлення змісту підготовки майбутніх вихователів на засадах гуманістичної педагогіки у сучасних парадигмальних вимірах / Т. І. Поніманська // Збірник наукових праць [Херсонського державного університету]. Педагогічні науки. – 2014. – Вип. 65. – С. 48-52.
7. Поніманська Т. І. Мотиваційно-ціннісна готовність педагога до гуманістичного виховання дітей / Т. І. Поніманська // Проблеми сучасної педагогічної освіти. Серія : Педагогіка і психологія. – Ялта : КГУ, 2003. – Вип. 5. – С. 232 – 236.

REFERENCES TRANSLATED AND TRANSLITERATED:

1. Drobotenko Ju. B. Aspektnyj analiz ponjattija professional'noj podgotovki v pedagogicheskom vuze. Sovremennye issledovanija social'nyh problem. 2015, [Aspect Analysis of the Concept of professional Training in a Pedagogical University. Modern Research of Social Problems] URL: <http://cyberleninka.ru/article/n/aspektnyy-analiz-ponyatiya-professionalnoj-podgotovki-v-pedagogicheskom-vuze>, doi: 10.12731/2218-7405-2015-12-6 (in Russian).
2. Ziaziun I. Estetychna rehuliatsiia tsinnisnoi svidomosti [Aesthetic Regulation of Value Consciousness] / I. Ziaziun // Vyscha osvita Ukrainy. – No3. – 2005. – S. 5-12. (in Ukrainian)
3. Kontsepsiia natsionalnogo vykhovannia [Concept of national education]: skhvalena Vseukr. ped. radioiu pratsivnykiv osvity, 30 cherv. 1994 r. // Ridna shkola – 1995. – No 6. – S. 18 – 25. (in Ukrainian)
4. Ponimanska T. I. Humanistychne vykhovannia yak tsinnisna vziaiemodiia vykhovatelja i dytyny [Humanistic education as a valuable interaction between educator and child] / T. I. Ponimanska // Onovlennia zmistu, form ta metodiv navchannia i vykhovannia v zakladakh osvity. – No 21. – 2002. – S. 3-7. (in Ukrainian)
5. Ponimanska T. I. Model systemy pidhotovky studentiv do humanistycznego vykhovannia ditei starshoho doshkilnogo viku [Model of system of preparation of students for humanistic upbringing of children of the senior preschool age] / T. I. Ponimanska // Onovlennia zmistu, form ta metodiv navchannia i vykhovannia v zakladakh osvity. – Vypusk 5 (48). – 2012. – S. 38-43. (in Ukrainian)
6. Ponimanska T. I. Onovlennia zmistu pidhotovky maibutnikh vykhovateliv na zasadakh humanistycznej pedahohiky u suchasnykh paradyhmalnykh vymirakh [Updating the contents of the training of future educators on the principles of humanistic pedagogy in modern paradigm measurements] / T. I. Ponimanska // Zbirnyk naukovykh prats [Khersonskoho derzhavnogo universytetu]. Pedahohichni nauky. – 2014. – Vyp. 65. – S. 48-52. (in Ukrainian)
7. Ponimanska T. I. Motyvatsiino-tsinnisna hotovnist pedahoha do humanistycznego vykhovannia ditei [Motivational-value readiness of the teacher for the humanistic education of children] / T. I. Ponimanska // Problemy suchasnoi pedahohichnoi osvity. Serii : Pedahohika i psykholohiia. – Yalta : KHU, 2003. Vyp. 5. – S. 232 – 236. (in Ukrainian)

Аннотация. Стаття посвящена актуальній проблемі дошкільного образования. В ній розглянута проблема професійної підготовки майбутніх спеціалістів дошкільного образования в умовах реформування системи дошкільного образования, розкриті особливості гуманістическої парадигми і її значення в

профессиональной подготовке воспитателей. Осуществлен анализ идей и взглядов Т.Пониманской на профессиональную подготовку будущих воспитателей к воспитанию детей дошкольного возраста на принципах гуманизма, обоснована гуманистическая направленность личности воспитателя.

Ключевые слова: будущий воспитатель, профессионально-педагогическая подготовка; гуманистическое воспитание, дети дошкольного возраста.

Abstract. The article is devoted to the actual problem of preschool education. In the article the problem of professional training of future specialists in preschool education in conditions of reforming the system of preschool education is revealed; the peculiarities of the humanistic paradigm and its importance in the professional training of educators are defined. The analysis of ideas and views of T.Ponimanska concerning the training of future educators for the upbringing of preschool children according to the principles of humanism is carried out and the humanistic orientation of the personality of the educator is substantiated.

With a new understanding of the relationship between a person and the world, the search for ways to humanize education is linked, first of all, to the training of the teacher, the formation of his humanistic world outlook. The humanist orientation of the educator's personality is ideals, interests, values orientations.

Key words: future teacher, professional and pedagogical preparation; humanistic education, children of preschool age.

Стаття надійшла до редакції 07.03.2018

Л. П. Петрук

ДИТЯЧИЙ ФОЛЬКЛОР ЯК ЗАСІБ МОРАЛЬНО-ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ

Анотація. У статті зацентовано увагу на аналізі гуманістичного змісту українського дитячого фольклору та розкрито методiku роботи вихователя з розучування казок у закладі дошкільної освіти. Зазначено, що діючі навчально-виховні програми насичені дитячими фольклорними текстами, що свідчить про актуальність дослідження для сьогодення. Обґрунтовано думку про те, що серед усієї різноманітності жанрів дитячого фольклору народна казка є найефективнішим і найвпливовішим засобом морального впливу на дитину, адже вчинки казкових героїв зрозумілі дітям, тому стають їхнім еталоном поведінки.

Ключові слова: дитячий фольклор, морально-естетичне виховання, засоби виховання, форми роботи, дошкільний вік, народна казка, заклад

Наукове видання

ІННОВАТИКА У ВИХОВАННІ
Збірник наукових праць

Випуск 7
Том 1

Упорядники:
проф. Петренко О.Б., доц. Ціпан Т.С.

Науково-бібліографічне редагування:
наукова бібліотека РДГУ

Підписано до друку 29.03.2018 р.
Гарнітура Times New Roman. Друк різнографічний.
Ум. друк. арк. 24,7. Замовлення №204/1. Наклад 300

I – 66   **Інноватика у вихованні** : зб. наук. пр. Вип. 7. Том 1 / упоряд.
О. Б. Петренко ; ред. кол. : О. Б. Петренко, Т. С. Ціпан,
Н. М. Гринькова та ін. – Рівне : РДГУ, 2018. – 315 с.

УДК 37 : 005.591.6
ББК 74.200

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2018

Віддруковано засобами оперативної поліграфії
ВРМ-ПОЛІГРАФ
вул. Буковинська, 3, м. Рівне, 33000;
тел.: 0362-64-21-34